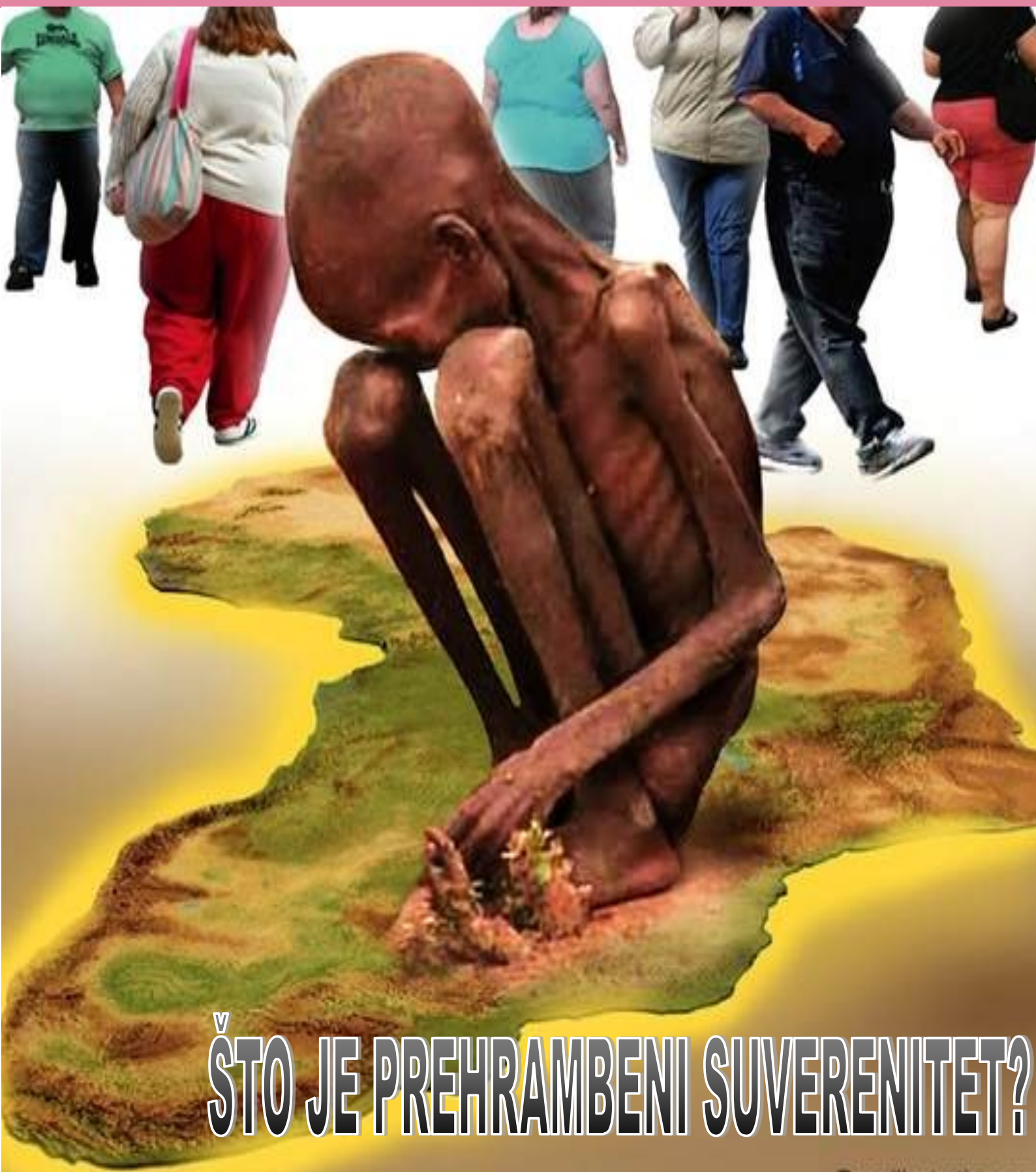

BUBAMARA

E- časopis udruge Eko Liburnia

BROJ 7 | RUJAN 2015.

ŠTO JE PREHRAMBENI SUVERENITET?

SADRŽAJ

INFO MAIL ADRESA:

eko.bubamara@gmail.com

IMPRESSUM

Bubamara je tromjesečnik udruge Eko Liburnia.

IZDAVAČ

Eko Liburnia

udruga za razvitak eko-turizma,
ekološke poljoprivrede i zaštite
okoliša

Jelačićev trg 1/III, 51000 Rijeka
web adresa: www.eko-liburnia.hr

POKROVITELJ

Zadruga AgriBioCert

Veli Dvor 11, 51513 Omišalj
web adresa: www.agribiocert.hr

NASLOVNICA:

www.moyoway.com

BROJ 7

Rujan 2015.

BORBA PROTIV NAMETNIKA

3 Siva plijesan vinove loze

NOVOSTI

4 Svjetska banka financirala širenje LIDL-a i KAUFAND-a u Istočnu Europu

5 Starenje vina- spremnici od keramike alternativa hrastovim bačvama

6 Španjolska: Biotech tvrtka planira ispustiti genetski modificiranu maslinovu muhu

7 Francuski sud potvrdio da je MONSANTO kriv za trovanje poljoprivrednika

8 Indonezija: krčenje šuma u ime palmira ulja

EKOLOŠKA PROIZVODNJA

10 Ekološka proizvodnja vina je moguća i ne ovisi samo o tehnologiji

NASLOVNICA

11 Što je prehrambeni suverenitet?

POLJOPRIVREDA U ZEMLJAMA EU

16 Ekološka poljoprivreda u Bugarsku: socijalni i politički aspekti

IZ EUROPSKE UNIJE

18 GMO u stočnoj hrani: države EU nemaju pravo odluke

19 Danska planira postati prvom državom sa 100% eko proizvodnjom

ZANIMLJIVOSTI

20 HEIDA: vino sa švicarskih Alpa

21 Kava je dobra za zdravlje, ako je ekološka tim bolje

22 Pokrenuta ekološka proizvodnja kakaa u Salvadoru

23 NEMO'S GARDEN- poljoprivreda na morskom dnu

SIVA PLIJESAN VINOVE LOZE

www.bayergarden.it

Botrytis cinerea je polifagna gljiva koja parazitira na velikom broju biljnih vrsta. Nakon odumiranja zaraženih biljnih dijelova nastavlja živjeti kao saprofit.

Patogen može napasti listove, mladice, peteljkovinu, bobu. Dosta je rijedak na lišću; najčešće napada mlade listove ili listove oboljele od pepelnice. Na listu, na mjestu infekcije, može se pojaviti žućkasta pjega koja kasnije postaje smeđa. Na mjestu pjega, ako takve listove stavimo u vlagu, razviti će se sivkasta prevlaka.

Tokom proljeća, patogen može napasti pupoljke koji postanu smeđe boje i naposljetku će se osušiti.

Napadnute apikalne mladice vinove loze će nekrotizirati nakon napada; na napadnutim starim granama pojaviti će se smeđe udubljenje na nodijima i internodijima na kojima se može pojaviti i plijesan.

B. cinerea na bobama može izazvati dva tipa simptoma. U pojedinim slučajevima napada grozdove rano, dok su još bobu zelene kada dolazi do propadanja bobu, peteljkovine ili čak pojedinog dijela grozda. Propadanje zelenih bobu javlja se povremeno i samo u nekim vinogorjima. Drugi tip je češći. U tom slučaju dolazi do zaraze bobu pred zriobu. Na grozdovima, krajem lipnja ili početkom srpnja, pojedine bobu i peteljkovina poprimaju smeđu boju, a na njima se javlja paučinasta, siva prevlaka. Obično su napadnute bobu iz unutrašnjosti grozda pa zaraza prelazi na susjedne bobu i peteljčice.

Najznačajniji i najuočljiviji simptomi pojavljuju se na grozdovima pred zriobu.

U ekološkoj poljoprivredi, kao i u neekološkoj poljoprivredi, zaštita od sive plijesni vinove loze se temelji na primjeni pravilnih agronomskih praksi.

Potrebno je izabrati metodu uzgoja i sadnje koja najbolje dogovara karakteristikama podneblja i količini oborina.

Vrlo je važna i rezidba (osobito zelena rezidba) kojom se mora postignuti maksimalna ventilacija grozdova.

Također, potrebno je pravilno nadzirati i držati pod kontrolom pepelnicu i žuti grozdov smotavac, kako bi se smanjila mogućnost nastanka oštećenja epiderme kroz koja patogen može lako ući unutar bobu.

U ekološkom vinogradu se, za kontrolu sive plijesni, može koristiti mikroorganizam *Trichoderma harzianum*. Mehanizam djelovanja tog mikroorganizma je vrlo složen te uključuje konkurenciju za hranjivim tvarima, inhibiciju određenih enzima proizvedenim od strane patogena te izazivanje određene otpornosti biljke.

Mikroorganizam se primjenjuje prije samog nastanka sive plijesni, na kraju cvatnje. Prema potrebi, druga primjena se može odraditi prije dozrijevanja grožđa.

Ako je napad sive plijesni već u tijeku, primjena *T.harzianum*-a neće imati nikakav učinak.

Valja napomenuti da se protiv sive plijesni može koristiti i natrijev silikat. Ovaj proizvod povećava pH vrijednost na površini lišće te time sprječava razvoj patogenih gljiva.

(IZVOR: www.vino-biologico.it; pinova.hr)

SVJETSKA BANKA FINANCIRALA ŠIRENJE LIDL-A I KAUFAND-A U ISTOČNU EUROPU

Njemačka korporacija, u čijem su vlasništvu trgovački lanci Lidl i Kaufland, proširila je svoje poslovanje u istočnoj Europi pomoću kredita od strane Svjetske banke.

Prema istraživanju The Guardian-a, njemačka je korporacija dobila oko 900 milijuna eura od strane Svjetske banke i Europske banke kako bi proširila svoje poslovanje i otvorila supermarkete u kojima se prodaju jeftini, uvezeni proizvodi. Lokalni poljoprivrednici i proizvođači ne mogu konkurirati sa cijenama velikih trgovačkih lanaca te ne mogu plasirati svoje proizvode unutar istih.

Svrha Svjetske i Europske banke, financirane od strane poreznih obveznika, je povećati lokalni razvoj i smanjiti globalno siromaštvo. Međunarodno udruženje istražnih novinara je otkrilo da 3.4 milijuna ljudi je potjerano iz vlastitih domova, izgubilo svoju zemlju ili im je na neki drugi način ugrožen život kao posljedica projekata Svjetske banke. Konkretno, riječ je o 1000 odobrenih projekata između 2004. i 2013. godine. Banka tvrdi da će financiranje Lidl-a i Kaufland-a stvoriti nova radna mjesta,

otvoriti nova tržišta za lokalne proizvođače te omogućiti siromašnim stanovnicima kupovinu kvalitetne, jeftine hrane.

Trenutno u Rumunjskoj Kaufland ima preko 100 supermarketa dok Lidl ima preko 180 supermarketa.

Oba trgovačka lanca su u vlasništvu njemačke Schwartz grupe, koja je u posljednjem desteljeću dobila 900 milijuna eura od strane Međunarodne financijske korporacije (IFC) koja je sastavni dio Svjetske banke.

Schwartz grupa je svoj prvi zajam od strane Međunarodne financijske korporacije dobila još 2004. godine. Zajam, u iznosu od 100 milijuna dolara, je odobren kako bi se grupa proširila u Poljsku.

Potom, odobren je zajam u iznosu od 141 milijuna dolara kako bi se grupa proširila u Rumunjsku i Bugarsku. 2013. godine, odobren je još jedan zajam, u iznosu od 105 milijuna dolara, radi proširenja u Srbiju i Hrvatsku.

Razvojna strategija Schwartz grupe, koja je prije ciljala samo na velike gradove a potom se počela širiti i u manjim sredinama, ima strašan učinak na male proizvođače.

Istraživanje The Guardian-a je pokazalo da u Bukureštu (Rumunjska), skoro se svi supermarket nalaze u blizini lokalnih tržnica. Veliki trgovački lanci, poput Lidl-a i Kaufland-a, izbjegavaju kvalitetne lokalne proizvode u korist najjeftinijih europskih proizvoda.

Stoga, poljoprivrednici su primorani prodati svoje proizvode uz cestu te postaju sve siromašniji jer ne mogu konkurirati sa velikim trgovačkim lancima. Ne mogu proširiti svoju proizvodnju ili kupiti nove strojeve jer ne stvaraju dovoljne prihode.

Uništava ih slobodno tržište gdje nizozemci ili

www.arc2020.eu (Photo by Dana Cizmas)

španjolci stvaraju ogromne prinose u svojim skupim staklenicima i međunarodni trgovački lanci koji mogu prevoziti mlijeko proizvedeno u Poljskoj direktno u Bukureštu te svejedno ostvariti niže cijene u odnosu na lokalne proizvode.

S druge strane, potrošače privlače trgovački lanci, gdje svi supermarket izgledaju jednako, zbog izuzetno niskih cijena te činjenici da mogu pronaći, osim jeftine hrane iz cijeloga svijeta i donje rublje te razne kućne alate.

(IZVOR: www.arc2020.eu)

www.clayver.it

Clayver spremnici.

STARENJE VINA – SPREMNICI OD KERAMIKE ALTERNATIVA HRASTOVIM BAČVAMA

Clayver je inovativni keramički spremnik za vino. Izrađen od "pametne" gline, omogućuje starenje vina bez razvijanja specifičnih aroma. Spremnike proizvodi talijanska tvrtka MimItalia a trenutno ih koristi već više od 50 tvrtki iz Francuske i Italije.

Za izradu Clayver spremnika se koristi isključivo gres keramika obrađena specifičnom procedurom koja se temelji na tri godine rada i istraživanja. Rezultat toga je materijal koji je znatno učinkovitiji od terakote, otporan na udarce i vodu, lišen svih problema absorpcije i gubitka proizvoda tipičnih za glinu.

Mikro-porozna struktura materijala omogućava razmjenu plinova, iako u manjim količinama te je stoga idealan za vina koja imaju duže dozrijevanje. Clayver je stoga dobra alternativa drvu sa prednošću da vino ne preuzima nikakve arome kao što je slučaj za drvene bačve.

"Od berbe iz 2013. godine pa sve do danas objašnjava Luca Risso iz MimItalia- urađeni su razni pokusi starenja vina u čeličnim, drvenim i Clayver spremnicima; vina iz Clayver spremnika su se pokazala svježima, dobro balansiranim i voćkastim. Trenutno se mogu već pronaći na tržištu prva vina proizvedena pomoću Clayver spremnika."

Clayver spremnike koristi već pedesetak tvrtki. Spremnici su izvezeni u SAD-u, Španjolskoj te Francuskoj.

"Posljednji su upiti za Clayver spremnike stigli iz Loire, Provanse i Burgundije – objašnjava Maurizio Gasco iz MimItalia- u posljednjim smo mjesecima dostavili Clayver spremnike raznim tvrtkama iz regije Champagne koji ih koriste za dozrijevanje pjenušca. Ponosni smo što se naša ideja probila baš u regiji barrique-a."

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

ŠPANJOLSKA: Biotech tvrtka planira ispustiti genetski modificiranu maslinovu muhu

Tvrtka Oxitec, iz Velike Britanije, planira ispustiti genetski modificirane maslinove muhe na području Katalonije (Španjolska). Mužjaci muhe su modificirani na način da će njihovi ženski potomci umrijeti u stadiju larve (dok su unutar masline) dok će muški potomci preživjeti.

Oxitec planira ispustiti 5000 muha u blizini grada Tarragona. Istraživanje će trajati godinu dana te će pokriti površinu od 1000 m².

Međutim, postoji rizik da se genetski modificirane muhe prošire i izvan tog područja. Naime, maslinova muha je vrlo invazivna vrsta koje se veoma brzo širi. Stoga, postoji rizik da se za nekoliko godina muha proširi na svim mediteranskim državama.

Tvrtka Oxitec predviđa da će se muški pojedinci pariti sa ženkaama te na taj način uvesti svoje modificirane gene unutar lokalne populacije. Slijedom toga, predviđaju da će se populacija lokalnih maslinovih muha smanjiti. Nakon izvjesnog vremena, moguće je da će lokalna populacija izumrijeti.

Međutim, to bi dovelo do gubitka u bioraznolikosti sa potencijalnim posljedicama za okoliš i hranidbeni lanac.

Muhe tvrtke Oxitec se sadržavaju sintetički DNK koji je izrađen od mješavine morskih organizama, virusa, bakterija i drugih kukaca. I dok Oxitec tvrdi da je tehnologija bila stabilna u laboratorijskim uvjetima, nitko ne može predvidjeti genetsku stabilnost i

ponašanje tih kukaca jednom kad se isti ispuste na polju.

Još uvijek se ne zna da li su ti eksperimenti dobili odobrenje od strane nacionalnih vlasti. Ako je tomu tako, onda bi te muhe bile prve genetski modificirane životinje u Europskoj uniji.

U Italiji, profesor Porcelli, je izrazio svoje mišljenje u vezi genetski modificirane maslinovih muha:

"...Otpuštanje genetski modificirane pojedinaca maslinove muhe, jako invazivne vrste, se mora spriječiti na bilo koji način. I to ne zbog gubitka bioraznolikosti (dapače, u slučaju da se te muhe prošire bioraznolikost će porasti!!) već zbog mogućih mutacija koje bi mogle dovesti do nastanka otpornijih nametnika koji se lako prilagođavaju. Također, u slučaju neželjenog proširenja GM nametnika, Oxitec bi postao glavni "refugium peccatorum" odnosno glavna ustanova za kontrolu tog nametnika ...".

Maslinova muha je poznata po tome što uzrokuje znatne ekonomske štete maslinarima. Trenutno se za njenu kontrolu koriste razni insekticidi, korisni kukci ili razne zamke.

Posljedice pokusa na polju sa genetski modificiranim muhama bi mogle biti ogromne: na primjer, ekološki proizvođači ne bi mogli izbjeći kontakt njihovih proizvoda sa modificiranim muhama te bi stoga njihovi proizvodi sadržavali larve tih muha. Cijela tržišta bi tako bila izgubljena, osobito ako potrošači odluče odbiti kupovinu tih proizvoda.

(IZVOR: *aiab.it*)

FRANCUSKI SUD POTVRDIO DA JE MONSANTO KRIV ZA TROVANJE POLJOPRIVREDNIKA

Jedan je francuski sud potvrdio presudu iz 2012. godine kojom je korporacija Monsanto proglašena krivom za kemijsko trovanje jednog francuskog poljoprivrednika koji je tvrdio da je patio od neuroloških problema nakon što je inhalirao Monsantoov herbicid Lasso.

Odluka prizivnog suda iz Lyon-a, je potvrdila

www.k-bid.com

početnu presudu koja je definirala korporaciju Monsanto odgovornom za posljedice te je naložila korporaciji da nadoknadi štetu nanjeto poljoprivredniku.

Odvjetnik korporacije Monsanto je izjavio da će korporacija predstaviti slučaj najvišem prizivnom sudu u Francuskoj.

Paul Francois, francuski poljoprivrednik tvrdi da je patio od gubitka pamćenja, glavobolja

www.greenews.info

Francuski poljoprivrednik Paul Francois. te je počeo

mucati nakon što je inhalirao herbicid Lasso još 2004. godine. Francois okrivljuje Monsanto jer korporacija nije navela na etiketi proizvoda primjerena upozorenja.

Herbicid Lasso se počeo koristiti još 1960. godine. 2007. godine njegovo je korištenje zabranjeno u Francuskoj. Međutim, još prije 2007. godine proizvod je povučen sa tržišta u Kanadi, Belgiji, Ujedinjenom Kraljevstvu te postepeno i u SAD-u.

Lasso nije jedini Monsantoov herbicid koji je štetan.

Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC), koja je dio Svjetske zdravstvena organizacija, je izjavila da je glifosat, osnovni sastojak Roundup-a (jedan od

www.dinsan.com.au

Monsantov herbicid Roundup sadržava glifosat koji je potencijalno kancerogen za ljude.

najpotrebljavanijih herbicida u svijetu) najverojatnije kancerogen za ljude.

(IZVOR: aiab.it)

INDONEZIJA: KRČENJE ŠUMA U IME PALMINA ULJA

Plantaža u Indoneziji.

Uništavanje šuma u Indoneziji radi proizvodnje palminog ulja postaje sve veći problem. Prošlogodišnje obećanje indonezijskog predsjednika da će se uvesti stroge mjere protiv krčenja šuma nije ostvareno.

U posljednjih 20 godina, indonezijska vlada je dopustila raznim privatnim tvrtkama korištenje indonezijskih površina radi proizvodnje palminog ulja. Riječ je o ulju koji se koristi kao u prehrambenoj industriji tako i u kozmetičkoj industriji.

Mnoge lokalne zajednice su uključene u raznim konfliktima sa tim privatnim tvrtkama i državom jer žele zaustaviti tu ekološku katastrofu koja uništava indonezijske šume, lokalnu faunu te negativno utječe na klimu zbog ogromnih emisija CO₂.

Lokalnim zajednicama pomažu i razne neprofitne organizacije koje su pokrenule čitav niz inicijativa protiv krčenja šuma.

Hoće li industrije palminog ulja, poljoprivrednici, trgovci i kupci biti u stanju primijeniti potrebne mjere kojima će osigurati zaštitu okoliša i zaštitu lokalne populacije?

Prošli mjesec najveći proizvođač palminog ulja, Golden Agri- Resources (GAR), nije poslovao u skladu sa dogovorom uspostavljenim sa lokalnim zajednicama, iako

je ta tvrtka bila prva koja je usvojila ambicioznu politiku za zaštitu šuma i ljudskih prava. Zbog tog prekršaja, tvrtka će morat obustaviti širenje površina sve dok se taj spor ne riješi.

Ovo nije izolirani slučaj. Britanska nevladina udruga za zaštitu okoliša Environmental Investigation Agency je, u prosincu 2014. godine, objavila izvješće sa listom svih tvrtki koje uništavaju šume i bioraznolikost te ne poštuju zakone i lokalne zajednice.

Ovaj ekološki zločin, koji je ujedno i zločin protiv čovječnosti, je posljedica nesposobnosti indonezijske vlade ali i povijesnih događaja koji su se odveli u Indoneziji počevši od 60-ih godina prošloga stoljeća.

Daleke 1967. godine, za vrijeme vladavine Haji Mohammada Suharta, kako bi se olakšao ulazak inozemnih tvrtki u Indoneziji usvojen je zakon kojim je 70% države proglašeno državnom šumom.

Slijedom toga, autohtono se stanovništvo (i

njihove površine) odjednom našlo pod direktnom kontrolom vlade.

Od tog trenutka, privatni je sektor počeo uništavati zemlju lokalnog stanovništva radi širenja intenzivne, industrijalizirane poljoprivrede. 90-ih godina, nakon pada vlade, situacija se dodatno pogoršala. Indonezija je podvrgnuta decentralizaciji vlasti što je dovelo do nastanka federalnih teritorija kojima su upravljali lokalni dužnosnici. Ti su dužnosnici (nazvani "bupatis") olakšali pristup površinama privatnim tvrtkama, ne mareći za razna ograničenja vezana za zaštitu okoliša i za želje biračkog tijela. Stoga, nije ni čudno da su ti dužnosnici često bili, i još uvijek jesu, pod istragom za korupciju.

Detaljna istraga o situaciji u kojoj se Indonezija nalazi je pokazala da unatoč uspostavljenim mehanizmima i zakonima za ograničavanje koncesija, private tvrtke posluju na svoj način te se ne pridržavaju zakona. Privatnim tvrtkama je dopušteno takvo poslovanje jer lokalni dužnosnici surađuju s njima a i zato što je indonezijska vlada nesposobna primjenjivati zakone.

Na temelju rezultata gore navedene istrage jasno je da tvrtke koje podržavaju projekt protiv krčenja šuma ne mogu djelovati samostalno već im je potrebna zakonodavna podrška koja će im pomoći u postizanju cilja. Dosta je uzgajivača palminog ulja nedavno potpisalo Indonezijski sporazum o palminom ulju. Riječ je o dokumentu kojim se proizvođači obvezuju na borbu za uvođenje efikasnijih politika u korist bioraznolikosti. Naravno, uvođenje tih reformi će biti otežano

dokle god se ne riješi problem korumpiranih lokalnih dužnosnika i dokle god ne bude bilo moguće garantirati transparentnost postupaka davanja zemlje u koncesiju privatnim tvrtkama.

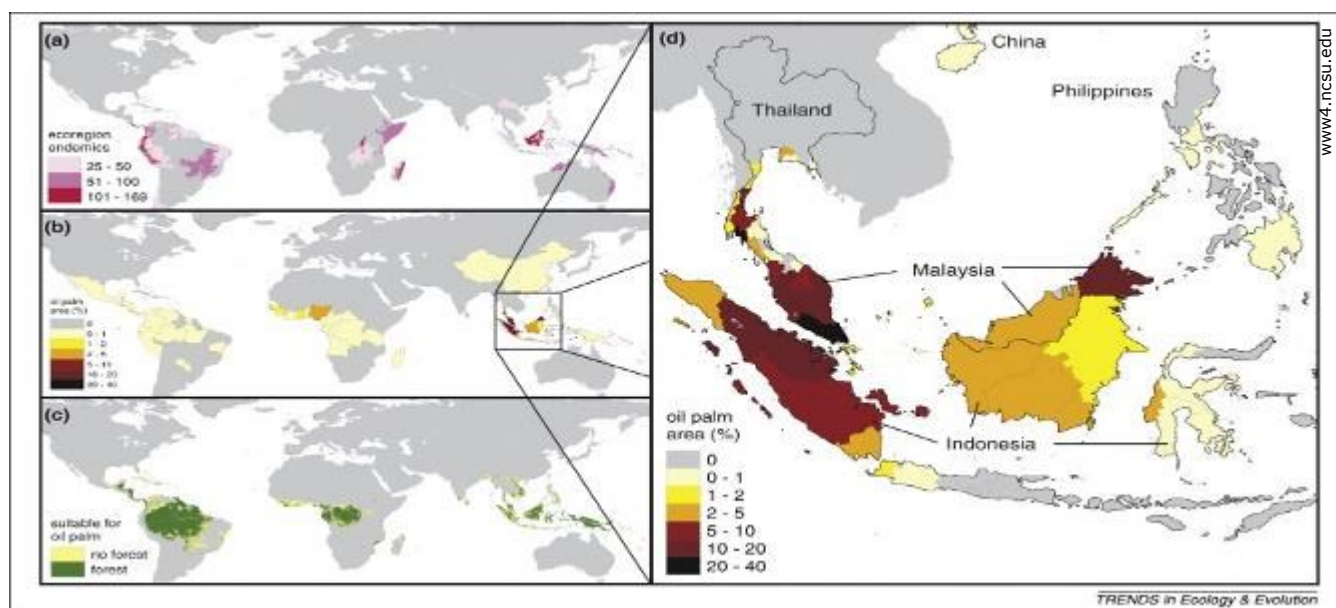
Došlo je krajnje vrijeme da se zaustavi pustošenje šuma i uništavanje autohtonog stanovništva.

Klikom na sljedeći link možete pogledati video u kojemu se jasno vide posljedice krčenja šume od strane jednog od vodećih proizvođača palminog ulja.

(IZVOR: aiab.it)

www.awareenvironmental.com.au

Koncentracija plantaža palmi u Indoneziji.

EKOLOŠKA PROIZVODNJA VINA JE MOGUĆA I NE OVISI SAMO O TEHNOLOGIJI

Tržište voli ekološke proizvode te otkad je Europska unija dopustila ekološku proizvodnju vina interes za taj sektor je znatno porastao.

Pokušat ćemo shvatiti što, kako i kada se može uraditi u vinariji zahvaljujući uputama enologinje Dine Giglio.

Za početak valja napomenuti da se u vinogradu moraju poštivati zahtjevi iz EU propisa 834/2007 kako bi se uzgoj grožđa mogao certificirati kao ekološki. Nadalje, kako bi samo vino bilo ekološki certificirano, ono mora biti proizvedeno primjenjujući samo one postupke koji su u skladu sa zahtjevima EU propisa 203/ 2012.

Međutim, ne svodi se sve na tehnologiju

patianna.com

Ekološki vinograd.

postupka proizvodnje vina. Potrebno je, također, koristiti aditive koji potječu iz sirovina ekološkog podrijetla.

Tvari čiji sastojci moraju biti ekološkog podrijetla (ako su isti dostupni) su: želatina, bjelančevine iz pšenice ili graška, tannin, kvasac, albumin iz jaja i guma arabika.

Osim kemijskih i mikrobioloških postupaka, u ekološkim vinarijama su dopušteni i fizički postupci poput dehidracija, elektrodijalize i

korištenja kationskih izmjenjivača. Tokom termičkih obrada temperature ne smije preći 70 °C a za centrifugiranje i filtraciju dimenzije pora ne smiju biti manje od 0,2 mikrometra.

Glavni problem, u proizvodnji ekološkog vina, je propisana dozvoljena količina sulfita koja ne smije preći 30 mg/l. Kako biste postigli taj rezultat vrlo je važno uzgojiti zdravo grožđe. Potrebno je izbjegavati primjenu sumpora prije berbe, spriječiti oštećivanje grožđa tokom prijevoza i skladištenja te stvoriti uvjete (na primjer nižim temperaturama) kojima ćete spriječiti aktiviranje nepoželjnih fermentacija. Također, pripazite na higijenu i moguće kontaminacije u vinariji.

Tokom alkoholne fermentacije, savjesno koristite pomoćna sredstva te koristite kvasce bez sulfita.

Najteže je proizvoditi ekološke pjenušce. Naime, u tom slučaju valja pripaziti tokom svih faza proizvodnje.

Za kraj, Dina Giglio je naglasila da je nedodavanje sulfita vrlo važno za razne uvoznike i trgovce koji upravo traže takva vina čije je proizvodnja vrlo zahtjevna u određenim regijama.

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

ŠTO JE PREHRAMBENI SUVERENITET?

Ono što slijedi je međunarodni dokument izrađen i potpisan od strane raznih organizacija diljem svijeta.

Pojam prehrambenog suvereniteta se često koristi kao slogan nedefiniranih i vrlo često pogrešnih sadržaja jer se poistovjećuje sa idejom autokracije i samodostatnosti te solidarnosti sa trećim zemljama.

Prehrambeni suverenitet možemo definirati kao pravo svakog naroda da sam utvrdi vlastiti sustav prehrane bez ugrožavanja drugih ljudi i okoliša i da očuva osnovne resurse za preživljavanje čovječanstva – plodno tlo, čistu vodu i zrak i narodnu baštinu poljoprivrednih kultura, pasmina stoke i tradicijskih znanja.

Prema tome, prehrambeni suverenitet je pravo svih stanovnika da sami odlučuju tko će proizvoditi hranu i kako te pod kojim uvjetima.

Radi se o modelu društva znatno drukčijim od onog kojeg nam nameće globalizacija koji podrazumijeva iskorištavanje resursa te proizvodnju hrane bez ikakve socijalne i društvene koristi.

U svijetu globalizacije hrana je viđena kao obična roba za trgovanje.

Prijedlog za prehrambeni suverenitet je pokrenut od strane poljoprivrednih i seljačkih organizacija koje su se udružile u međunarodnom pokretu nazvanom Via Campesina.

PREHRAMBENI SUVERENITET NARODA

Hrana i poljoprivreda su temelj svih naroda u smislu proizvodnje te dostupnosti zadovoljavajućih količina sigurne i zdrave hrane. Također, predstavljaju temelj za razvoj društva i zdravog okoliša.

Gore navedena prava svih naroda su pod prijetnjom zbog promoviranja neo-liberalnih ekonomskih politika od strane vodećih političkih i ekonomskih sila, poput SAD-a i Europske unije, putem globalnih institucija poput Svjetske trgovinske organizacije (WTO), Međunarodnog monetarnog fonda (IMF) i Svjetske banke (WB).

Umjesto da osiguraju hranu za svjetsku populaciju, gore navedene institucije promoviraju sustav koji povećava glad u svijetu te onemogućava milijunima ljudi pristup resursama potrebnim za proizvodnju poput vode, zemlje, sjemena i tehnologije.

Stoga, nužne su velike promjene ovog globalnog režima.

Prehrambeni suverenitet je pravo svih ljudi

Prehrambeni suverenitet je pravo svih ljudi da sami odluče kako će proizvoditi hranu; da zaštite domaću proizvodnju i ostvare održivu trgovinu; da odrede razinu samodostatnosti; da ograniče prodaju proizvoda ispod cijene proizvodnje (dumping); i da osiguraju lokalnim ribarskim zajednicama prioritet u korištenju morskih resursa.

Prehrambeni suverenitet ne negira (međunarodnu) trgovinu, već promovira izradu tržišnih politika i praksi koje pogoduju pravu stanovnika na sigurnu, zdravu i ekološki održivu proizvodnju.

Vlade moraju poduprijeti pravo svih ljudi na prehrambeni suverenitet te usvojiti i primijeniti politike koje promoviraju održivu proizvodnju temeljenu na obiteljskim gospodarstvima umjesto industrijske proizvodnje orijentirane na izvoz.

Za postizanje gore navedenih ciljeva vlade moraju usvojiti sljedeće mjere:

I. Tržišna politika

- osigurati isplative cijene za sve poljoprivrednike i ribare;
- regulirati proizvodnju domaćeg tržišta kako bi se izbjegla proizvodnja poljoprivrednog viška;
- ukinuti sve direktne i indirektno potpore za izvoz; i
- progresivno ukinuti poticaje koji promoviraju neodrživu poljoprivrednu proizvodnju i destruktivne ribarske prakse te podržati programe za razvoj održive poljoprivredne proizvodnje i

održivog ribarenja.

II. Okoliš, kvaliteta i sigurnost hrane

- primijeniti odgovarajući nadzor nad širenjem nametnika i bolesti te, istovremeno, osigurati sigurnost hrane;
- zaštititi riblji fond od raznih prijetnji koje uključuju degradaciju riječnih ušća, odlaganje otpada te industrijsku akvakulturu u kojoj se koriste antibiotici i hormone;
- zabraniti korištenje opasnih tehnologija, poput izlaganje hrane ionizirajućem zračenju, koje smanjuju hranjivu vrijednost hrane te dovode do stvaranja toksina u hrani;
- odrediti kriterije za kvalitetu hrane koje odgovaraju sklonostima i potrebama stanovnika;
- odrediti nacionalni mehanizam za kontrolu kvalitete svih prehrambenih proizvoda kako bi isti udovoljili visokim ekološkim, socijalnim i zdravstvenim standardima; i
- osigurati da inspekciju hrane provode nezavisna državna tijela a ne private korporacije.

III. Pristup proizvodnim resursima

- prepoznati i ojačati zakonska i običajna prava zajednica što se tiče odluka koje se odnose na lokalne, tradicionalne resurse čak i ako ta prava nisu bila prethodno dodijeljena;
- osigurati nepristran pristup zemlji, sjemenu, vodi, kreditima i ostalim proizvodnim resursima;
- odobriti zajednicama, koje ovise o vodenim resursima, prava zajedničke imovine i odbiti sustave koji pokušavaju privatizirati javne resurse;
- - zabraniti prisvajanje znanja vezanog za hranu i poljoprivredu kroz prava intelektualnog vlasništva; i

- zaštititi pravo poljoprivrednika i lokalnih zajednica na biljnim genetskim resursima, uključujući i pravo poljoprivrednika na razmjenu i reprodukciju sjemena.

IV. Proizvodnja- potrošnja

- razviti lokalnu ekonomiju koja se temelji na proizvodnji i preradi te na osnivanju lokalnih prodajnih mjesta.

V. Genetski modificirani organizmi (GMO)

- zabraniti proizvodnju i trgovanje genetski modificiranog sjemena, genetski modificirane hrane i stočne hrane;
- suprotstaviti se metodama kojima razne korporacije (Monsanto, Syngenta, DuPont, itd.) uvode GMO usjeve u poljoprivrednim sustavima i okolišu; i
- promovirati alternativne i ekološke metode uzgajanja koje se temelje na autohtonim znanjima i održivim poljoprivrednim praksama.

VI. Transparentnost informacija i zakon protiv monopola

- osigurati jasno i precizno etiketiranje

hrane i stočne hrane koje se temelji na pravo potrošača i poljoprivrednika da budu upoznati sa sastojcima u hrani te njihovom podrijetlu;

- uspostaviti obvezujuće propise kako bi se osigurala transparentnost, odgovornost i poštivanje ljudskih prava i ekoloških standarda;
- izraditi zakone kojima će se spriječiti razvoj industrijskih monopola u sektoru hrane, ribarstva i poljoprivrede;

VII. Zaštita priobalnih zajednica koje ovise o morskom i slatkovodnom ribarenju

Posljedice intenzivnog uzgoja kozica.

- spriječiti ekspanziju uzgoja kozica i uništavanje šuma mangrove;
- osigurati pravo na morskim resursima lokalnim zajednicama;
- pregovarati i poredovati stvaranju međunarodne konvencije koja će spriječiti ilegalno ribarenje;
- efikasno primjenjivati međunarodne morske sporazume; i
- eradicirati siromaštvo i osigurati sigurnost hrane priobalnim zajednicama.

Trgovinski propisi moraju osigurati prehrambeni suverenitet

Ne smije se dopustiti da globalno tržište nadvlada lokalne i nacionalne razvojne, ekološke i kulturološke ciljeve.

Treba dati prednost zdravim, kvalitetnim proizvodima namijenjenim domaćem tržištu. Liberalizacija trgovine nam to ne dopušta jer dopušta velikim korporacijama da same određuju koja će se hrana proizvoditi i kako te kako će se istom trgovati.

NE! neoliberalnim poljoprivrednim politikama

Mi, doljepotpisani, se protivimo liberalizaciji razmjene poljoprivrednih proizvoda koju se promovira putem bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini. Protivimo se prodaji proizvoda ispod cijene proizvodnje, posebice u trećim zemljama.

Protivimo se pokušajima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) da proda prava nad morskim resursima transnacionalnim konzorcijima.

Neo- liberalne politike primoravaju države da se specijaliziraju za proizvodnju onih proizvoda za koje postoji "komparativnu prednost" (načelo komparativne prednosti tvrdi da će svaka zemlja imati korist ako se specijalizira u proizvodnji i izvozi ona dobra koja može proizvoditi uz relativno niži trošak). Međutim, proizvodnja orijentirana na izvozu guši domaću proizvodnju te proizvodni resursi bivaju pod sve većom kontrolom velikih međunarodnih korporacija.

Bogate vlade i dalje subvencioniraju poljoprivredu orijentiranu na izvozu te većina poticaja završava kod velikih proizvođača. Većina novca poreznih obveznika je namijenjena velikim tvrtkama- velikim proizvođačima i trgovcima- koji se bave neodrživim poljoprivrednim i trgovačkim praksama a ne malim proizvođačima koji proizvode većinu hrane za domaće tržište. Politike orijentirane na izvozu su dovele do tržišnih cijena proizvoda koje su niže od cijene proizvodnje. To je omogućilo velikim korporacijama kupovinu jeftinih proizvoda te njihovu prodaju za mnogu veću cijenu. Poticaji koji se dodjeljuju u bogatim zemljama su u biti poticaji za prehrambenu i poljoprivrednu industriju, trgovce i za mali dio velikih proizvođača.

Negativni učinak tih politika je jasniji iz dana u dan. Te politike dovode do nestanka malih, obiteljskih gospodarstava i povećanja siromaštva, zagađenja tla i vode, gubitka bioraznolikosti i uništenja prirodnih habitat.

Dumping

Dumping je engleski termin koji označava prodaju proizvoda ispod cijene proizvodnje.

Dumping uništava mala obiteljska gospodarstva kako u državama proizvodnje tako i u državama prodaje proizvoda.

Primjeri dumpinga:

- višak mliječnih proizvoda koji se proizvodi, uz pomoć potpora, u EU se izvozi u Indiju. To negativno utječe na indijsku lokalnu proizvodnju mliječnih proizvoda.
- izvoz svinja, iz industrijskog uzgoja, iz SAD-a u Karibima.
- uvoz europske svinjetine od strane Obale bjelokosti po cijeni koja je triput jeftinija od troškova proizvodnje u toj državi.
- izvoz kineske svile u Indiji po cijenama koje su puno niže od troškova proizvodnje.
- uvoz jeftinog američkog kukuruza u Meksiku uništava meksičke proizvođače.
- uvoz meksičkog povrća u Kanadi uništava kanadske poljoprivrednike.

Dumping se mora zaustaviti. Države moraju zaštititi svoje domaće tržište. Zemljama izvoznicama se ne smije dopustiti prodaja viška, po nižoj cijeni, na međunarodnim tržištima.

grain.org

Ne postoji "svjetsko tržište" poljoprivrednih proizvoda

Ne postoji takozvano svjetsko tržište poljoprivrednih proizvoda. Ono što postoji je međunarodno tržište viška mlijeka, žitarica i mesa kojeg stavljaju na tržište Europska unija, SAD i ostali članovi CAIRNS grupe (zemlje izvoznice poljoprivrednih proizvoda). Osim toga, međunarodno tržište poljoprivrednim proizvodima obuhvaća svega 10% ukupne svjetske poljoprivredne proizvodnje te predstavlja razmjenu između međunarodnih korporacija SAD-a, Europske unije i nekolicine industrijaliziranih zemalja. Cijene na svjetskom tržištu su veoma nestabilne i nisu povezane sa troškovima proizvodnje. Te su cijene jako niske zbog dumping-a i stoga nisu poželjne niti prikladne za poljoprivrednu proizvodnju.

Svjetska trgovinska organizacija (WTO) odbija zahtjeve za reformu

Svjetska trgovinska organizacija nije demokratska i odgovorna; povećava globalnu nejednakost i nesigurnost, promovira neodrživu proizvodnju, uništava raznolikost i narušava socijalne i ekološke prioritete. Pokazala se otpornom na kritike vezane za njenu djelatnost te uporno odbija zahtjeve za reformu. Svjetska trgovinska organizacija nije prikladna institucija za rješavanje problema vezanim za poljoprivredu i hranu. Dolje potpisani ne vjeruju da će Svjetska trgovinska organizacija poduzeti potrebne mjere kako bi postala prikladnom za zaštitu prava i potreba običnih ljudi.

Uloga tržišnih propisa u poljoprivrednim politikama

Tržište hranom može, u nekim slučajevima, odigrati pozitivnu ulogu; na primjer u slučaju proizvoda koji se mogu uzgajati samo u određenim djelovima svijeta ili za razmjenu kvalitetnih proizvoda. Međutim, tržišni propisi moraju poštivati načelo predostrožnosti, prepoznati važnost demokratskog i participativnog odlučivanja te moraju imati kao prioritet prehrambeni suverenitet umjesto međunarodne trgovine.

Alternativni institucionalni okvir

Postoji jasna potreba za novim, alternativnim sporazumom za reguliranje proizvodnje i tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Unutar tog novog institucionalnog okvira moraju se poštivati sljedeća načela:

- prehrambeni suverenitet svih naroda;
- načelo predostrožnosti;
- zabrana svih vrsta dumping-a kako bi se zaštitila domaća proizvodnja;
- zabrana patentiranja i eksperimentiranja na živim bićima (životinje, biljke, dijelovi ljudskog tijela);
- poštivanje ljudskih prava.

Mi, dolje potpisani, tražimo od vlada da hitno poduzmu sljedeće mjere:

- zaustaviti pregovore za pokretanje dodatnih liberalizacija trgovine te spriječiti Svjetsku trgovinsku organizaciju da obuhvati pod svojom nadležnošću i druge sektore poput biotehnologija, javne nabave, okoliša, itd.;
- ukinuti obvezu prihvaćanja minimalne kvote uvoza koja je jednaka iznosu od 5% unutarnje potrošnje;
- izraditi temeljitu analizu o utjecaju postojećih tržišnih propisa i sporazuma na okoliš i društvo;
- pokrenuti mjere kojima će se ukloniti kontrola koju Svjetska trgovinska organizacija ima nad poljoprivredom i hranom;
- pokrenuti rasprave o alternativnom institucionalnom okviru za reguliranje tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Listu organizacija koje su potpisale ovu izjavu možete pronaći na web stranici: <http://www.voiceoftheturtle.org/library/2001-11-1%20Peoples%20foodsovereignty-en.htm>

(IZVOR: *citizen.org*; *www.altragricoltura.net*)

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA U BUGARSKU: SOCIJALNI I POLITIČKI ASPEKTI

www.lambsearsandhoney.com

poljoprivrede u zemlji, koju ulogu imaju država i potpore EU te koji je trenutni status tržišta ekološke hrane.

U razdoblju od 1992. do 2012. godine pojavile su se glavne institucije odgovorne za razvoj ekološkog sektora u Bugarsku. Na samim počecima, postojala su dva glavna

www.arce2020.eu

Sektor ekološke poljoprivrede je relativno novi fenomen unutar bugarske nacionalne politike i prehrambene industrije.

Za razliku od zapadnih europskih država i nekolicine država središnje Europe (Češka, Mađarska), ekološka poljoprivreda u Bugarsku nije osnovana od strane inicijativa raznih organizacija poljoprivrednika.

Razvoj ekološke poljoprivrede je u Bugarsku slijedio model od vrha prema dnu, gdje je ideja o ekološkoj poljoprivredi pokrenuta od strane akademskih krugova i inozemnih organizacija. Takav model direktno utječe na razvojnu dinamiku ekološkog sektora kao i na potpore koje se za njega izdaju.

Tokom posljednjih 15 godina implementirani su svi zakoni i propisi ekološke poljoprivrede. Međutim, iako zakonodavstvo Europske unije, kao i ono nacionalno, prepoznaje važnost ekološke poljoprivrede, trenutno samo 1, 3% poljoprivrednih površina u Bugarsku je pod ekološkom proizvodnjom (FiBL i IFOAM:2014), što predstavlja najmanji udio među europskim postsocijalističkim državama.

Cilj ovog članka je objasniti taj jaz između pogodnih političkih prilika i sporog i teškog razvoja tog sektora. Stoga, objasniti ćemo vam koji su glavni pokretači ekološke

pokretača za razvoj ekološkog sektora:

- "unutarnji" pokretač koji je obuhvaćao predstavnike agronomskih akademskih krugova, nevladine organizacije (lokalne i one financirane od strane inozemnih organizacija) te ekološke proizvođače; i
- "vanjski" pokretač koji je obuhvaćao organizacije izvan i unutar EU (strukturni fondovi i programi).

Akademski krugovi su bili prvi koji su pokrenuli pitanje ekološke poljoprivrede u Bugarsku. Konkretno, radilo se o grupi ljudi koja je radila u području zaštite biljaka krajem 80-ih godina prošloga stoljeća.

Zahvaljujući njihovim naporima, razvijen je prvi propis o ekološkoj poljoprivredi (1999. godine) te slijedom toga certificirani su i prvi poljoprivrednici.

Istovremeno, počele su se pojavljivati i prve

sudjelovala u razvoju politika, organizirala obuke i tečajeve za poljoprivrednike te pomagala u osnivanju zadruga poljoprivrednika sa ciljem olakšavanja prodaje njihovih proizvoda.

Dakle, "vanjski" pokretač je s jedne strane pružao financijsku potporu a s druge strane ljudske resurse; to se pokazalo ključnim za razvoj politika i institucija ekološkog sektora.

Možemo zaključiti da su najveću ulogu u razvoju ekološkog sektora imali akademski i savjetodavni krugovi. Bugarski proizvođači još uvijek ne sudjeluju u tom procesu i to zbog nekoliko razloga.

Kao prvo, ekološka poljoprivreda je još uvijek nepoznata poljoprivredna praksa. Drugo, većina stanovnika živi u ruralnim zajednicama te stoga, imaju pristup svježim, domaćim proizvodima. Razlika između ekološkog i domaćeg nije jasna većini stanovnika, ali im

www.bulgarianagriculture.com

nevladine organizacije vezane za ekološku poljoprivredu čiji je cilj bio učiniti ekološkom poljoprivredom prioritetom nacionalne poljoprivredne politike.

Sredinom 90-ih godina, "vanjski" se pokretač uključio u procesu razvoja ekološke poljoprivrede. Švicarska vlada je počela davati potpore za izradu nacionalnog zakonodavstva o ekološkoj proizvodnji te za reorganizaciju poljoprivrede i tržišta.

Švicarski institut za ekološku poljoprivredu FiBL je postao osnivačem jedne od najvažnijih bugarskih nevladinih savjetodavnih organizacija (1997. godine) koja je

www.timesofisrael.com

je jasna razlika u cijeni. Treće, stanovnici Bugarske nemaju velike prihode te smatraju ekološke proizvode luksuzom a ne proizvodima za svakodnevnu potrošnju.

(IZVOR:arc2020.eu)

blog.nwlanguageacademy.com

GMO U STOČNOJ HRANI: DRŽAVE EU NEMAJU PRAVO ODLUKE

Odbor za poljoprivredu Europskog parlamenta je odobrila većinom glasova- 28 da, 8 ne i 6 suzdržanih- mišljenje zastupnika Alberta Dessa da se odbaci prijedlog Europske komisije kojim bi se omogućilo državama članicama EU da, unutar svojih granica, ograniče ili zabrane korištenje hrane i stočne hrane koja je genetski modificirana.

Odbor za poljoprivredu strahuje da bi nacionalne zabrane mogle narušiti konkurenciju pojedinih europskih tržišta te postati prijetnjom sektorima proizvodnje hrane koji ovise o stočnoj hrani koja je genetski modificirana.

Sada se iščekuje još odlučujući glas Odbora za okoliš, koji trenutno proučava prijedlog; nakon toga, održat će se glasovanje u sjednici.

Mišljenje zastupnika Alberta Dessa odobrava

većina. "Pristup Europske komisije je iracionalan" -izjavio je Dess- "imamo mnogo sektora unutar EU koji se temelje na uvozu genetski modificirane stočne hrane; ti sektori ne bi mogli preživjeti ako se uvede mogućnost izdavanja zabrane od strane država članica. Ako dozvolimo državama da uvedu razne zabrane i ograničenja, cijeli sektor stočarske proizvodnje EU bit će u opasnosti te bi postali ovisni o uvezenoj hrani koja nije proizvedena u skladu sa našim visokim standardima proizvodnje."

Međutim, EU je već ovisna o uvozu hrane od trećih zemalja. Trenutno u EU postoji 58 autoriziranih namirnica i krmiva koji su genetski modificirani. Unatoč tomu, broj genetski modificiranih namirnica dostupnim u tržištu je ograničen; razlog tomu mogu biti propisi vezani za etiketiranje GMO proizvoda te činjenici da postoje alternativne namirnice koje nisu genetski modificirane.

Što se tiče stočne hrane, situacija je malo drukčija; više od 60% biljnih bjelančevina za ishranu stoke potječe od uvoza soje iz trećih zemalja gdje je uzgoj GMO-a veoma razvijen.

Koje su glavne točke prijedloga Europske komisije?

Komisija predlaže izmjenu propisa koji se odnosi na genetski modificiranu hranu i stočnu hranu kako bi se državama članicama omogućilo usvajanje nacionalnih odluka vezanim za zabranu ili ograničenje korištenja GMO-a u hrani i stočnoj hrani nakon što se njihovo korištenje autoriziralo unutar EU.

Države članice bi morale opravdati kompatibilnost svojih mjera sa zakonodavstvom EU te sa načelom nediskriminacije inozemnih proizvoda u odnosu na domaće proizvode.

Međutim, države ne bi bile autorizirane na korištenje opravdanja koji se sukobljavaju sa procjenom rizika za ljudsko zdravlje, zdravlje životinja i okoliš koju je izradila Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA). U slučaju da se pojave novi elementi koji ukazuju na to da određeni proizvod predstavlja opasnost za zdravlje ili okoliš, pravni okvir EU već sadržava propise koji omogućuju državama članicama da uvedu zabranu za taj proizvod.

U slučaju proizvoda koji se već koristi unutar EU, države članice mogu usvojiti zabranu ali se mora dopustiti dobavljačima određeni rok kako bi mogli iskoristiti svoje zalihe. Također, zabrana se ne može odobriti za proizvode u kojima je pronađena "slučajna prisutnost GMO -a" čija količina ne prelazi razinu iznad koje proizvodi koji se stavljaju na tržište moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže GMO.

(IZVOR: aiab.it)

Iako je Danska trenutno najrazvijenija

DANSKA PLANIRA POSTATI PRVOM DRŽAVOM SA 100% EKO PROIZVODNOM

svjetska zemlja što se tiče tržišta ekoloških proizvoda, dancima to nije dovoljno: danska vlada je izradila plan- u vrijednosti od 53 milijuna eura samo za 2015. godinu – kojim namjerava probatiti poljoprivredu cijele države na ekološku proizvodnju. Time bi Danska postala prva u svijetu što se tiče proizvodnje ekoloških proizvoda.

Ekološki sektor u Danskoj je trenutno vrlo razvijen: nacionalni logo za eko proizvode ove godine slavi 25. godišnjicu, 97% stanovnika razumije značenje eko znaka. Također, čak 8% ukupne potrošnje prehrambenih proizvoda čine ekološki proizvodi. Za kraj, od 2007. godine do danas izvoz danskih ekoloških proizvoda je narastao za 200%.

Plan danske vlade nosi naziv "Økologiplan Danmark" (Ekološki akcijski plan za Dansku) te sadržava 67 točaka. Glavni je cilj plana udvostručiti površine pod ekološkom proizvodnjom do 2020. godine (u odnosu na 2007. godinu).

Sve državne poljoprivredne površine će se koristiti za ekološku poljoprivredu te će vlada izdati potpore svim osobama koje djeluju ili investiraju u ekološkom sektoru. I ne govorimo samo o uzgoju voća i povrća, već i o uzgoju životinja, posebice svinja.

Drugi glavni cilj plana je promocija ekoloških

proizvoda. Vlada, regije i općine su se udružile kako bi svim institucijama bile primjer: 60% namirnica posluženim u javnim ustanovama (bolnice, škole) bit će ekološkog podrijetla.

Iako je inicijativa pokrenuta od strane Ministarstva poljoprivrede, ostala su je Ministarstva prihvatila s entuzijazmom. Ministarstvo obrane, na primjer, je izjavilo da će koristiti eko proizvode u menzama pod njihovom nadležnošću (u zapadnim regijama zemlje već sada 40% hrane je ekološkog podrijetla).

Ministarstvo okoliša namjerava preobratiti na ekološku proizvodnju površine koje ima pod svojom nadležnošću.

Ministarstvo obrazovanja planira uvesti promjene u obrazovnom sustavu kako bi se u školama uvele nastave vezane za ekološke proizvode i ekološku poljoprivredu.

Jedna cijela država, i sve njezine institucije, zajedno pokušavaju izgraditi ekološku budućnost.

(IZVOR: aiab.it)

aiab.it

HEIDA: vino sa švicarskih Alpa

www.wineanorak.com

Na 1400 metara nadmorske visine, proizvodi se vrlo cijenjeno bijelo vino naziva Heida.

Naziv vina jako podsjeća na Heidi, poznatom crtiću o švicarskoj djevojčici koja živi na planinama sa djedom, pastirom.

I, stvarno, Visperterminen, malo planinsko selo u švicarskim alpama jako podsjeća krajoliku iz poznatog crtića: mala jezercica, drvene kućice, kameni zidovi, livade i pašnjaci...

Nikad ne biste pomislili da ćete u ovakvom okruženju naići na vinograde; međutim, upravo se na ovoj lokaciji nalaze parcele na kojima se proizvodi povijesno vino Heida.

Riječ je o bijelom vinu, veoma poznatom i cijenjenom u toj regiji. Govorimo o "povijesnom" vinu jer se tamo proizvodi već od daleke 1500. godine, a možda čak i od srednjeg vijeka.

Sam naziv vina, Heida (Païen za švicarce frankofone), u germanskom dijalektu znači staro, drevno.

Grožđe se uzgaja na terasiranim parcelama, na veoma strmom obronku čija se nadmorska visina kreće od 650 m pa sve do 1200 m.

Klima je tipična kontinentalna, planinska, hladna i surova te zvuči gotovo nemoguće da se ovdje može uzgajati vinova loza. Međutim, povoljna ekspozicija (izloženost suncu) i učinak foehn-a su omogućili ono što se činilo

nemogućim.

Tlo na koje se Heida uzgaja leži na podlozi od vapnenca. Radi se o srednje plodnom tlu, pogodnom za uzgoj vinove loze.

Degustacija vina. Autor članak je imao priliku kušati ovo neobično vino u vinariji Vin d'Oeuvre, koju vode supružnici Kellenberger. Riječ je o maloj obiteljskoj tvrtki sa sjedištem u Loeche ville. Njihova vinova loza se pretežito nalazi na podnožju obronka iako obitelj ima u vlasništvu i parcele na većim nadmorskim visinama u blizini Visperterminen-a.

Tokom degustacije, vlasnik tvrtke i enolog Stéphane Kellenberger, je objasnio da je Heida vino proizvedeno od samo jedne sorte grožđa, Savagnin Blanc, od koje se proizvodi i

Vinogradi pokraj Visperterminen-a.

poznati
Vin jaune

(takozvanog žutog vina zbog njegove karakteristične žute boje sa crvenkastim nijansama).

Savagnin Blanc spada u obitelj Traminaca koja obuhvaća razne sorte grožđa iz središnje i kontinentalne Europe koje se lako uzgajaju u hladnijim klimatskim uvjetima.

No, vratimo se na vino Heida, i na njegovim senzorskim svojstvima. Autor članka je opisao vino sljedećim riječima: "Riječ je o svježem, kompleksnom, mirisnom vinu, sa istančanom aromom agruma i ekzotičnog voća."

Koju je hranu najbolje poslužiti uz ovo vino? Nećete pogriješiti ako uz ovo vino poslužite dobar sir sa švicarskih alpa. Tim više, što iz ove regije potječe i sir Raclette Aop (koji se jede rastopljen sa krumpirom). Također, obzirom na njegovu svježinu, vino će se dobro sljubiti i sa predjelima od povrća.

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

Regija u kojoj se nalazi područje uzgoja vinove loze za proizvodnju vina Heida.

za vas: kava smanjuje rizik nastanka

KAVA JE DOBRA ZA ZDRAVLJE, AKO JE EKOLOŠKA TIM BOLJE

dijabetesa tipa 2, pretilosti i metaboličkog sindroma.

Prema tvrdnjama stručnjaka Harvard Medical School-a: "Kavoljupci imaju duplo manju vjerojatnost oboljenja od dijabetesa tipa 2 za razliku od ljudi koji povremeno piju kavu i od onih koji je uopće ne piju. Kava može sadržavati sastojke koji smanjuju razinu šećera u krvi. Redovito pijenje kave može ubrzati bazalni metabolizam što pomaže u kontroli dijabetesa."

Kava bez kofeina ima slabiji učinak u odnosu na kavu sa kofeinom, najvjerojatnije zbog toga što nema kafeina. Prema izvješću New York Times-a: "Jedna je teorija da kofein povećava senzibilitet organizma na inzulin te stoga organizam može funkcionirati i sa manjim količinama inzulina. To dovodi do smanjenja upala koje predstavljaju rizični faktor za dijabetes i rak."

Istraživanje objavljeno u New England Journal of Medicine je pokazalo da postoji obrnuta korelacija između konzumiranja kave i preuranjene smrti. Što više kave pijete to je manji rizik da umrete od srčanih bolesti, respiratornih bolesti, moždanog udara, dijabetesa i infekcija.

Prema rezultatima nekih istraživanja, dodavanje šećera u kavu može povećati razinu inzulina u krvi dok dodavanje mlijeka može otežati absorpciju blagotvornih klorogeničnih kiselina prisutnih u kavi.

Ako inače ne pijete kavu, nema razloga da je počnete piti radi vašeg zdravlja. Međutim, ako redovito pijete kavu, imamo dobru vijest

Ekološko, održivo ili neekološko?

Zrna kave se naveliko tertiraju pesticidima: samo 3% kave proizvedene u svijetu je ekološkog podrijetla. Obzirom na primjenu pesticida, najbolje je kupovati ekološki certificiranu kavu.

Još bolje bi bilo kupovati kavu sa Fairtrade znakom (pravedna trgovina).

Također, uvijek je bolje kupovati kavu "uzgojenu pod sjenom krošnja" (velikih tropskih stabala) jer time ćete pridonijeti očuvanju tropskih šuma te životinja koji tamo žive. Mnogi ljudi smatraju da tako uzgojena kava ima i bolji okus.

Kava se vrlo lako kvari. Stoga, uvijek je bolje kupiti zrna i mljeti ih kod kuće. Ako koristite moku za pripremu kave, koristite samo filtere koji nisu izbjeljeni jer se za izbjeljivanje koristi klor koji tokom pripreme može završiti u kavi.

I za kraj napomena za trudnice: obzirom da kofein može proći kroz placentu ono predstavlja rizik za razvoj fetusa. Savjetuje se stoga, da se kofein izbjegava tokom cijele trudnoće.

(IZVOR: *aiab.it*)

www.colombiaemb.org

POKRENUTA EKOLOŠKA PROIZVODNJA KAKAA U SALVADORU

www.elsalvadorculturismo.com

Nacionalni projekt Alianza Cacao ima kao cilj revitalizirati uzgoj kakaa u Salvadoru te poboljšati budućnost 10.000 malih poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava. Počevši u prosincu, projekt je okupio razne zadruga i poljoprivrednike iz raznih regija Salvadora uključujući i žene koje su odgovorne za pripremu čokolade. Pasta koja se dobija tokom prerade se oblikuje te se potom koristi za pripremu jednog od najpoznatijih pića u Salvadoru.

Tokom narednih 5 godina, Alianza Cacao namjerava otvoriti 27.000 radnih mjesta koja će osigurati prihode za 10.000 obiteljskih gospodarstava.

Projekt je dobio 25 milijuna dolara potpore-20 milijuna od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) i zaklade Howard G. Buffett a ostatak od lokalnih izvora.

Iako su plantaže kakaa praktički nestale u Salvadoru, što zbog nametnika što zbog bolesti, topla čokolada je i dalje ostala vrlo popularno tradicionalno piće u Salvadoru i zbog tog razloga se kako uvezio iz Hondurasa i Nikaragve.

(IZVOR: *organic-market.info*)

NEMO'S GARDEN- POLJOPRIVREDA NA MORSKOM DNU

Tko god je volio čitati romane Jules Verna ne može ostati ravnodušan na ideju o uzgoju biljaka na dnu mora. Ideja o stvaranju podmorskih plastenika gdje će kulture biti zaštićene od klimatskih promjena, nametnika i bolesti zvuči genijalna i istovremeno nevjerojatna. Čista fikcija? Ne, jer je u Liguriji ta ideja postala stvarnost.

Kako? Sve će nam objasniti Luca Gamberini, član grupe koja je pokrenula "Nemo's garden".

dno i pune zraka. Zasad smo ugradili jednu biosferu od 3000 litara, u kojoj mogu boraviti tri osobe i dvije biosfere od 800 litara."

Što uzgajate na dnu mora?

"Počeli smo 2012. godine sa uzgojem bosiljka, simbolom naše zemlje. Trenutno uzgajamo salatu, grah, češnjak, korijander i jagode. No, naša je ideja dodatno povećati raznolikost kultura."

Na dnu mora biljke rastu kao i na površini?

"Sasvim suprotno. Najviše nas je iznenadilo ubrzanje vitalnih procesa. Bosiljak klija u samo 48 sati, dok mu na površini treba tjedan dana, te raste vrlo brzo. Još proučavamo taj fenomen, no vjerujemo da veći tlak olakšava protok plinova kroz stanične stijenke što dovodi do ubrzanja metabolizma. Riječ je o nevjerojatnom otkriću, dovoljno je pomisliti koje bi posljedice imao na proizvodnju hrane."

Jesu li biosfere u potpunosti samostalne ili je potrebno dovoditi kisik i vodu iz površine?

"Biosfera je poput svijeta u minijaturi, te je stoga u potpunosti autonomna. Potrebno je samo unijeti u sferu zemlju, sjeme i slatku vodu. Nakon toga se u sferi stvara ravnoteža koja se sama od sebe održava. Noću biljke proizvode CO₂ a danju kisik. More absorbira eventualni višak CO₂, proizveden od naše strane tokom boravka u sferi. Vlaga se kondenzira na unutarnjoj površini sfere te se vraća zemlji."

Biosfere na dnu mora.

Krenimo od početka: što je "Nemo's garden"?

"Nemo's garden je podmorski plastenik pričvršćen na morskome dnu, na dubini od otprilike 8 metara."

Otkud vam je došla ideja da izgradite plastenik pod vodom?

"Imamo dvije strasti: ronjenje i poljoprivredu. Zahvaljujući dugogodišnjem radu u našoj tvrtci Ocean reef stekli smo dovoljno tehničkih znanja koja su nam omogućila izradu tih biosfera."

Što su biosfere?

"Biosfere su sfere od plastičnog materijala sa metalnim držačima, pričvršćene za morsko

Sve počinje od sunca...

“Naravno. Svjetlost je faktor koji omogućuje stvaranje ravnoteže unutar sfere i rast biljaka. Trenutno istražujemo koju vrstu zaštite od štetnih sunčevih zraka pruža voda iznad sfere te koja je idealna dubina za svaku biljnu vrstu.”

Uzgoj kultura unutar biosfere.

Nemo's garden je zasigurno zanimljivi eksperiment no nameće se pitanje ako se radi o projektu koji će se moći replicirati na većoj skali?

“Trenutno smo na samim počecima, no projekt ima veliki potencijal. Taj su potencijal prepoznali i saudijci koju su zainteresirani za instalaciju biosfere na Perzijskom zaljevu. Za države iz Arapskog poluotoka biosfere predstavljaju rješenje za suše, za manjak plodnog tla te za znatne promjene u temperaturi tokom dana i noći. Također, sfere su potencijalni proizvođači pitke vode te predstavljaju rješenje i za nametnike.”

Koje nametnike?

“Biosfere se nalaze na dnu mora. Tamo ne mogu prodrijeti bolesti ili štetni kukci. Sve je zaštićeno, nije potrebno primjenjivati sredstva za zaštitu bilja i pesticide. Razmislite i o klimatskim promjenama koje predstavljaju prijetnju sigurnosti hrane. Sa podmorskim plastenicima nema tih opasnosti i rizika.”

Koji su sljedeći koraci u projektu?

“Trenutno proučavamo prinose unutar

biosfere. Zasad nema znanstvenih studija o učinku tlaka na rast biljaka, osim Nasinih istraživanja koji se, međutim, odnose na rast biljaka pod niskim tlakom i u odsutnosti gravitacije.

Želimo, također, detaljnije proučiti ciklus vode unutar sfera, kako bismo ustanovili da li postoji mogućnost proizvodnje pitke vode.”

Kojim se novcima financirate obzirom ste odbili sredstva koja su vam nudili saudijci?

“Dosad smo koristili naše novce, no, za

daljnje provođenje projekta poslali smo upit na KickStarteru za potporu od 30 tisuća dolara. Pozivamo sve ljude koji su zainteresirani za ovaj projekt da nam financijski pomognu u njegovoj realizaciji te da nas dođu posjetiti u Liguriji.”

(IZVOR: agronotizie.imagelinenetwork.com)